

## **Oversikt over foreslåtte forbedringspunkter og iverksatte tiltak etter Norconsults evaluering av Kystverkets håndtering av Server-aksjonen for Fiskeri- og Kystdepartementet.**

Listen nedenfor henviser til Norconsults nummererte liste med anbefalinger til tiltak. Direkte under hver anbefaling er det gitt en kommentar til anbefalingen, iverksatte eller planlagte tiltak og hvordan dette eventuelt samsvarer med Kystverkets egne anbefaling i brev 26.02.2008.

1. Med utgangspunkt i befolkningsmengde, kystlengde og ressurstillgang, fremstår de nasjonale føringene for beredskapen om samvirke og samordning samt ansvars-, likhets-, og nærhetsprinsippet som forståelige. Norge har en innkallingsberedskap mot akutt oljeforurensning fra skip. Ledelsen av statens beredskap er i varetatt av Kystverkets profesjonelle stab. Kystverket bør forsterke arbeidet med å informere allmennheten generelt, og media spesielt, om beredskapens premisser, muligheter og begrensninger.

### Kommentar:

Kystverket er enig i at det er et behov for å tydeliggjøre beredskapens premisser og grunnlag slik at mulighetene og begrensningene tydeliggjøres, spesielt for media. Dette er nok for dårlig kommunisert i dag. Internt i Kystverket er det diskutert hvordan man kan få større fokus på området og heve kunnskapen gjennom utarbeiding av brosjyremateriell, deltakelse i den offentlige debatt, sende inn kronikker om utvalgte temaer oa. Det vurderes å utarbeide konkrete faktaark relatert til beredskapen som kan tilgjengeliggjøres for media ved hendelser. Det er også en erklært målsetting om å øke aktiviteten ute i distriktene og i den enkelte kommune. Dette vil også styrke forståelsen.

2. SFTs krav til kommunal beredskap tar i for liten grad hensyn til de spesielle utfordringer kommunene står overfor når de skal inngå en statlig beredskapsorganisasjon. Der foreligger derfor et gap mellom de premissene den kommunale beredskapen bygger på – dimensjonering på basis av lokale risikoforhold – og de reelle utfordringene som foreligger ved store statlige aksjoner. Dette gjelder spesielt i første fase av håndteringen, men kan i områder med lav befolkningstetthet og infrastruktur forbli et gap gjennom hele aksjonen. Dimensjoneringen av den statlige beredskapen bør ta hensyn til dette gapet slik at det kan lukkes. Det bør vurderes om Kystverket bør få stille slike krav.

### Kommentar:

Kystverket deler bekymringen for utholdenheten, spesielt ved en aksjon i områder med lav befolkningstetthet og liten ressurstillgang. Statens beredskap bygger på lokale ressurser gjennom bistandsplikt iht forurensningsloven. Grunnlaget for den kommunale beredskapen er lokale risikoforhold, hvorvidt denne kan pålegges beredskapstiltak relatert til f.eks. større passerende fartøy må eventuelt utredes nærmere. Dette vil også inkludere en utredning om hvordan de økte kostnadene for strengere krav til IUA og kommunene skal dekkes inn.. I Kystverkets evaluering påpekes det at kommunenes bistandsplikt til statlige aksjoner bør klargjøres for kommunene. Dette er ikke gjort, og bør utredes videre i samarbeid med SFT og KS.

3. Da Server-havariet inntraff fremstod Kystverkets beredskapsavdeling som en nokså selvstendig enhet. En systematisk erfaringsoverføring mellom SFTs og Kystverkets ledelse ved overføringen av avdelingen er ikke dokumentert. Heller ikke Rocknes aksjonen i 2004 ble benyttet til å systematisk evaluere operativ og administrativ kompetanse og kapasitet. Kystverkets rapport etter Rocknes bærer preg av å beskrive et faktisk forløp, fremfor å evaluere beredskapens ytelse opp mot mål og styrende dokumenter. Beredskapsavdelingen bør i større grad integreres i Kystverkets øvrige organisasjon slik at all kompetanse kan utnyttes systematisk ved statlige aksjoner

Kommentar:

Kystverket tar anbefalingen til etterretning, men påpeker at en rekke av forbedringspunktene identifisert etter Rocknes-aksjonen er ivaretatt blant annet gjennom revisjoner av beredskapsplanen og utarbeidelse av HMS-veileder. Fra 1. januar 2008 har Kystverket en revidert og oppdatert beredskapsplan der en rekke av anbefalingene fra Server-aksjonen er implementert. Denne beredskapsplanen tar i større grad øvrige deler av Kystverket i bruk på en mer forpliktende måte enn beredskapsplanen som lå til grunn ved Server-aksjonen. Dette er også påpekt i Kystverkets egen evaluering.

4. Kystverket bør tilføres nødvendige ressurser for å styrke kapasitet og spisskompetanse innen miljø/ virkning/ strandsanering, logistikk, oljevern teknologi og operativ koordinering mot kommunene/ IUA.

Kommentar:

Kystverket er enig i anbefalingen og påpeker at tilstrekkelige ressurser vil være et avgjørende punkt i forhold til gjennomføringskapasitet og utholdenhet i forbindelse med statlige aksjoner. Kystverket har gjennomført tiltak for å sikre utholdenhet og styrke aksjonsledelsen med personell fra Kystverket gjennom revisjon av beredskapsplan og fra samarbeidspartnere. Ressurspersoner fra kystverkets regioner og rederi er inkludert i aksjonsledelsen gjennom revisjon av Kystverkets beredskapsplan fra 1. januar 2008. Avhengig av situasjonen bør det tidlig vurderes å inkludere også beredskapspersonell fra samarbeidspartnere i aksjonsorganisasjonen. Kystverket vil komme tilbake til dette i forbindelse med den planlagte miljørisikoanalysen.

5. Erfaring fra utslipp i kystfarvann nasjonalt og internasjonalt over flere ti-år viser at opptak av olje i åpent farvann bare har begrenset effekt i forhold til å redusere det samlede skadeomfanget og influensområdets størrelse. Strandsanering bør prioriteres vesentlig høyere enn sjøgående beredskap. Som strakstiltak anbefaler vi at antall statlige depotstyrker bør økes vesentlig.

Kommentar:

Kystverket er delvis enig i denne påstanden, spesielt vil værforholdene gi begrensninger på oljeoppsamlingens effektivitet på sjø. Men Kystverket vil påpeke at det også er gjennomført aksjoner med betydelig opptak av olje på sjø. Kystverket har derfor lagt vekt på at det skal være en balanse mellom sjøgående utstyr på fartøy, utstyr for kystnære operasjoner og utstyr for strandsanering. Uavhengig av dette vil kystnære skipshavarier som regel alltid medføre strandpåslag av olje. Det er derfor et viktig fokusområde for Kystverket fremover å forbedre strandsoneberedskapen ved mer effektive metoder og materiell.

Kystverket er enig i at en økning av statlige depotstyrker vil styrke utholdenhet og gjennomføringskapasitet ved oljevernaksjoner. En økning av antallet mannskaper i depotstyrkene medfører øket behov for avlønning, oppfølging, trening og øvelser som ikke kan gjennomføres innenfor eksisterende budsjettrammer. En modell for en slik økning er at noen hoveddepoter i de befolkningstette områder for eksempel øker bemanningen til 20. Dette spres geografisk for best mulig dekning.

6. Rollefordelingen mellom Aksjonsleder og Kystdirektør bør gjennomgås og avklares. Kystdirektøren bør i større grad involveres i etablering av strategi(plan) for aksjonen.

Kommentar:

Kystverket deler vurderingen av prinsippet, men vil påpeke viktigheten av å ikke utvanne beslutningsstrukturen i aksjonsorganisasjonen. Rollefordelingen mellom Kystdirektør og Aksjonsleder er tydeligere beskrevet i revidert beredskapsplan fra 1.1. 2008.

Forskjellen mellom Beredskapsdirektør- og aksjonslederrollen bør tydeliggjøres i planverket.

Kommentar:

Kystverket er enig i dette, og har tydeliggjort et skille mellom rollene i revidert beredskapsplan fra 1.1.2008.

8. IUAenes og kommunenes roller, ansvar og myndighet i forbindelse med statlige aksjoner mot akutt forurensning bør avklares og beskrives i beredskapsplanen.

Kommentar:

IUAs og kommunenes rolle er i utgangspunktet beskrevet i forurensningsloven og i SFTs veileder for kommunal beredskap. Kystverket har imidlertid sett behov for en klargjøring på flere områder og er i ferd med å utarbeide en administrativ veileder for oljevernaksjoner der det også gis en beskrivelse av roller, ansvar og myndighet. Det er viktig at Kystverkets ansvar for den nasjonale beredskap mot akutt forurensning og den koordineringsrollen etaten er gitt blir tydeliggjort.

9. Kystverket bør i sitt revisjonsarbeid av beredskapsplanen og øvrige styringssystemer sikre at de ulike versjonene av planverket fremstår som komplette. Hele Kystverket bør delta aktivt i denne prosessen.

Kommentar:

Kystverkets beredskapsplan inkluderer i dag hele Kystverket, både i utarbeidelsen og gjennom løpende revisjon av planverket. Det arbeides også kontinuerlig med forbedring av øvrige styringssystemer i tråd med de erfaringer man får gjennom øvelser og aksjoner.

10. Tungt oljevernutstyr permanent om bord på Kystverkfartøy bør videreføres, mens tungt utstyr på depoter bør vurderes erstattet av en tilsvarende større mengde materiell tilpasset skjermet farvann og arbeid i strandsonen.

Kommentar:

Kystverket er i hovedsak enig i anbefalingen. Eksisterende fordeling av tungt, mellomtungt og lett oljevernutstyr er basert på oppfølging av miljørisikoanalysen fra 2001. En omlegging av dette bør baseres på en revisjon av miljørisikoanalysene og dimensjoneringsgrunnlaget. Kystverket planlegger dette 2009/ 2010, og vil ta hensyn til denne anbefalingen i forbindelse med dette arbeidet. For øvrig er valg av utstyr et kontinuerlig diskusjonstema både internt i Kystverket og i dialoger med eksterne samarbeidsparter. Her vil også en målrettet FoU satsning kunne resultere i mer optimaliserte metoder og utstyr.

11. Den statlige overtagelsen av aksjonen medførte ikke et hjemlet kravbrev til kommunene, der roller og fullmakter kunne vært beskrevet. Vi mener dette er uheldig, og at en mal for dette bør utarbeides som en del av Kystverkets beredskapsplan.

Kommentar:

Kystverket er enig i anbefalingen. I vedlegg til nåværende beredskapsplan er det utarbeidet en mal for statlig overtagelse av aksjonen. I tillegg vil roller og fullmakter bli beskrevet i aksjonsplanen for den enkelte spesifikke aksjon.

12. Den statlige beredskapens fjernmålingskapasitet bør videreføres og styrkes. Landets eneste sivile miljø- overvåkningsfly som gikk tapt i en ulykke, bør erstattes av en tjeneste

på samme nivå som de land vi har beredskapssamarbeid med. Den reserveløsningen som settes inn er ikke fullverdig.

Kommentar:

Kystverket vil komme tilbake til FKD for en nærmere avklaring av forventinger, ansvarsforhold og behov for overvåkning av akutt forurensning. Eksisterende avtale med Helitrans løper ut 2009, og Kystverket har tilgjengelig et reservefly. Dette flyet planlegges utstyrt med en sideseende radar (SLAR) i løpet av høsten slik at en akseptabel minimumsløsning for overvåkning blir etablert.

13. Kystverkets generelle rutiner for dokumentstyring og arkivering bør også legges til grunn under statlige aksjoner mot akutt forurensning. Dersom disse rutinene ikke er tilstrekkelige, bør beredskapsplanen suppleres med ytterligere retningslinjer for dette.

Kommentar:

Kystverket vil gjennomgå nåværende rutiner med sikte på forbedrede rutiner og eventuell implementering i beredskapsplanen.

14. En informasjonsstrategi bør utarbeides tidlig i aksjonen. Strategien bør beskrive et entydig grensesnitt mot IUAenes informasjonsarbeid. Informasjonsavdelingen bør i større grad avlaste aksjonslederen ved fremtidige aksjoner, og funksjonens kapasitet under aksjoner bør økes.

Kommentar:

Kystverket er enig i anbefalingen og har startet arbeidet med å utarbeide en tydeligere strategi rettet mot IUAenes informasjonsarbeid og en felles kommunikasjonsstrategi for IUA og Kystverket under aksjoner.

Erfaringene fra aksjonen har bidratt til presiseringer av oppgave- og ansvarsfordeling for informasjonsfunksjonen i revidert beredskapsplan for Kystverket og oppgavedelingen er diskutert mellom aksjonsleder og informasjonsavdelingen mtp å avlaste aksjonsleder.

15. Dokumentasjon fra informasjonsarbeidet bør arkiveres på samme måte som annen dokumentasjon under statlig aksjon mot akutt forurensning. Dette gjelder også den informasjon som kystverket formidler til departementet mens aksjonen pågår.

Kommentar:

Kystverket tar anbefalingen til etterretning, og vil legge vekt på å finne egnede metoder for arkivering ved senere aksjoner.

16. Kystverket bør utarbeide standard HMS opplæringsmateriell til bruk ved statlige aksjoner. Det bør i tillegg etableres faste rutiner for opplæring av innsattpersonell forut for arbeidsoppstart samt dokumentasjon av at dette er gjort. Personell som skal forestå opplæring av andre, eller ivareta særskilte HMS-oppgaver under en aksjon, bør gjennomgå utvidet dokumentert opplæring i Kystverkets gjeldende HMS-rutiner.

Kommentar:

Kystverket er enig i at fokus på HMS er et vesentlig punkt i forbindelse med aksjoner. Derfor gis dette første prioritet for å ivareta sikkerheten for innsatsmannskapene og unngå skade på liv og helse. Det ble ikke meldt om alvorlige personskader eller uhell under denne aksjonen. Basert på erfaringene er HMS systemet for aksjoner revidert, og revidert HMS perm for store oljevernaksjoner med HMS håndbok for personellet er utarbeidet sammen med NOFO og gjort tilgjengelig for alle IUAene. Det avholdes et seminar i oktober for IUAene hvor HMS og HMS-permen vil være et hovedtema.

17. Kystverkets beredskapsplan beskriver 2. linje beredskap internt i Kystverket, men inneholder ikke en mal for en statlig aksjonsorganisasjon der samordning med IUA inngår. Dette bør være en sentral del av Kystverkets beredskapsplan.

Kommentar:

Kystverket vil vurdere dette nærmere ved neste gjennomgang av beredskapsplanen.

18. En gradvis overgang mellom aksjonering på sjø og strandsanering kunne operativt sett trolig ikke unngås. Som et organisatorisk grep burde overgangen derimot vært kunngjort og benyttet som en viktig milepæl for aksjonen. Dette ville gitt et handlingsrom for å evaluere oppnådde resultater opp mot strategi og mål, og iverksetting av et regime for økonomistyring

Kommentar:

Kystverket vil påpeke at det som regel vil være en glidende overgang og forskjell på de enkelte innsatsområdene i aksjonen avhengig av skadeomfang og skadested. Situasjonen vil kunne medføre behov for aksjonering på sjø i enkelte områder etter at strandsanering er iverksatt i andre områder. Derfor vil ikke alle aksjoner kunne behandles likt hva gjelder struktur og gjennomføring.

19. Kystverkets manglende tilstedeværelse på Fedje medførte at presset om rask iverksettelse av strandsanering ble svært stort. En proaktiv mediestrategi bygget på fakta om oljevernaksjonens ulike faser og fare for nye oljepåslag i sanerte områder, kunne redusert denne påvirkningen.

Kommentar:

Kystverket merker seg påpekingen og er enig i at en slik proaktiv mediestrategi vil kunne være nyttig og bør vurderes benyttet under selve aksjonen.

20. Kystverket bør i sterkere grad påse at funksjonen Operasjon blir styrket, og at funksjonsbeskrivelsen i styrende dokumenter blir fulgt

Kommentar:

I forbindelse med revidert beredskapsplan er det lagt vekt på å inkludere ressurspersoner fra øvrige deler av Kystverket, også til funksjonen operasjon slik at dennes utholdenhet skal økes. I tillegg vil funksjonen styrkes ved nyrekruttering, gjennom øket innsats på opplæring og gjennom øvelser. Nøkkelpersoner i denne funksjonen inngår også som nøkkelpersoner i Kystverkets håndtering av skipsvrak, og Kystverket vil komme tilbake med forslag til styrking av begge disse områdene senere.

21. Kystverkets beredskapsplan bør spesifisere en omforent terminologi (funksjonsbetegnelser, aksjonens faser mv) som kan benyttes av alle involverte aktører. Dette vil redusere risikoen for svikt i muntlig og skriftlig kommunikasjon.

Kommentar:

Kystverket vil vurdere en slik spesifisering av terminologi også i beredskapsplanen ved neste gjennomgang. Terminologi og definisjoner er for øvrig beskrevet i SFTs kommunale veileder fra 2003.

22. Kystverket bør etablere kriterier som styrer overgangen mellom aksjonens ulike faser (mobilisering, bekjempning på sjø og i strandsonen, grovsanering, finsanering, restaurering, demobilisering).

Kommentar:

Kystverket er enig i dette og vil vurdere nærmere hvordan dette kan beskrives tydeligere i forbindelse med opplæring og øvelser.

23. Kystverkets ulike støttefunksjoner (informasjon, juridisk, økonomi) er ikke en del av dagens vaktordning. Under en aksjon er det imidlertid viktighet at disse funksjonene raskt er operative, og vi mener at funksjonene bør vurderes i forbindelse med Kystverkets vaktordning

Kommentar:

Kystverket vil som en del av den kontinuerlige vurderingen av beredskapen se nærmere på et slikt behov.

24. Informasjonsavdelingens medarbeidere bør i større grad bli bedre kjent med-, og trent i bruken av beredskapsplanverket.

Kommentar:

Det ble i forbindelse med at beredskapsplanen av 1. januar 2008 trådte i kraft ble det gjennomført kurs og øvelser i hele Kystverket. Dette arbeidet vil bli fulgt opp gjennom årlige øvelser.

25. Økonomiavdelingens medarbeidere bør i større grad bli bedre kjent med-, og trent i bruken av beredskapsplanverket.

Kommentar:

Samme som pkt. 24

26. Medarbeidere i juridisk avdeling bør i større grad bli bedre kjent med-, og trent i bruken av beredskapsplanverket.

Kommentar:

Samme som pkt 24

27. Form og innhold på kommunikasjonen mellom de ulike leddene i aksjonsorganisasjonen bør avklares. Kystverket bør vurdere alternative løsninger for distribusjon av aksjonsordre og annen styringsinformasjon under en aksjon.

Kommentar:

Dette samsvarer med egne evalueringsfunn og Kystverket ser nå nærmere på hvordan man kan forbedre denne kommunikasjonen.

28. Dataverktøyet benyttet for strandsanering vurderes som for omfattende til å være egnet som operativt styringsverktøy. Programvaren bør forenkles slik at det blir enklere å bruke dette uten å inneha spesielle forkunnskaper.

Kommentar:

Kystverket er enig i anbefalingen. Dette verktøyet er under revisjon i samarbeid med NOFO der siktemålet er forenkling og lavere brukerterskel. Forøvrig er det et behov for egne Web-baserte operativstøttesystemer på flere områder. Dette utredes fortløpende.

29. Det bør utarbeides konkrete retningslinjer for bruk av aksjonslogg under en aksjon, herunder innhold og form på informasjonen som skal loggføres.

Kommentar:

Kystverket er enig i påpekingen og arbeider nå med et nytt loggsystem som kan ivareta både anskaffelsessiden og dokumentasjonssiden på tiltak under en aksjon. Dette

systemet ønskes også utviklet slik at det kan utveksle informasjon med andre samarbeidsparter som eksempelvis HRS via XML

30. Presisjonsnivået (for informasjonen) i aksjonsordrene og stabsmøtereferatene bør heves betydelig.

Kommentar:

Kystverket er enig i dette, og vil legge dette til grunn ved egentreninger og ved gjennomgang av maler og rutiner.

31. Muligheter for å forenkle loggføringsarbeidet (for eksempel ved bruk av opptaksutstyr bør vurderes)

Kommentar:

Kystverket har slikt utstyr i bruk ved Vardø VTS og vurderer nå mulighet samt fordeler og ulemper ved innføring av dette systemet også i beredskapssammenheng.

32. Så lenge dagens loggsystem benyttes, bør det etableres rutiner for utskrift, signering og arkivering av loggen under en aksjon. Et nytt web-basert loggføringssystem som alle involverte aktører kan benytte bør vurderes.

Kommentar:

Kystverket er enig i påpekningen og vil vurdere dette nærmere.

33. Det bør utredes hvordan Kystverket skal ivareta rollen som hovedbedrift etter Arbeidsmiljølovens § 2-2, 2. ledd under statlige aksjoner mot akutt forurensning.

Kommentar:

Kystverket vil følge opp som del av HMS arbeidet. Dette ble for øvrig påbegynt under Server aksjonen og gjenspeiles bl.a. i den nye HMS permen.

34. Kystverket bør etablere interne rutiner for utarbeidelse, vedlikehold og videreutvikling av overordnede risikovurderinger under aksjoner.

Kommentar:

Dette arbeidet ble startet under Server aksjonen, og anbefalingen vil bli tatt med ved den årlige revisjon av HMS-permen.

35. Gjennomføring og dokumentasjon av risikovurderinger bør vektlegges i forbindelse med opplæring av innsats- og lagledere. Kystverket bør etablere rutiner for å følge opp at risikovurderinger faktisk gjennomføres underveis i aksjonen, og at nødvendige risikoreduserende tiltak iverksettes.

Kommentar:

Kystverket vil ved fremtidige aksjoner gjennomføre en tettere oppfølging av HMS med bl.a. flere tilsyn.

36. Kystverket bør etablere rutiner for å gjennomføre jevnlige vernerunder på de enkelte innsatsområdene. Innsats- og/eller lagledere, eventuelt andre eksterne parter, kan med fordel benyttes i dette arbeidet for å lette belastningen på Kystverkets aksjonsorganisasjon. Kystverkets generelle retningslinjer for gjennomføring av vernerunder bør legges til grunn.

Kommentar:

HMS systemet for aksjoner er revidert

37. Det er viktig at alle ledelsesnivå i en aksjonsorganisasjon fokuseres på viktigheten av å rapportere uønskede hendelser og forhold, og at dette kommuniseres til alt involvert personell. Kystverket bør iverksette tiltak for å standardisere og forenkle innrapporteringen, for eksempel ved å utarbeide og distribuere blokker med skjema for rapportering av uønskede hendelser/tilstander i lommeformat.

Kommentar:

Se over

38. Kystverkets beredskapsinstruks bør omfatte uønskede hendelser for alt personell som er involvert i en statlig aksjon mot akutt forurensning.

Kommentar:

Se over

39. Planverket bør være slik at behovet for fravik blir minst mulig.

Kommentar:

Kystverket er enig i at dette er et viktig prinsipp, men vil påpeke at planverket ikke må bli så rigid at det hindrer gjennomføring av tiltak på en sikker og god måte.

40. Roller, ansvar, myndighet og oppgaver innen HMS bør tydeliggjøres i de styrende HMS-dokumenter for aksjonen.

Kommentar:

Dette er tatt hensyn til under revisjonen.

41. Kystverkets HMS-perm bør legges til grunn for alle statlige aksjoner mot akutt forurensning. Slik den foreligger i dag, er permen kun ment som en veiledning for den statlige aksjonsledelsen, IUA-ledelsen og kommunene. Den har således ikke status som styrende dokument for gjennomføringen av en aksjon.

Kommentar:

Dette er det tatt hensyn til

42. HMS-permen bør være tilgjengelig- og bekjentgjøres blant alle parter som deltar i en statlig aksjon mot akutt forurensning. Permen bør også legges til grunn ved gjennomføring av øvelser.

Kommentar:

Dette er det tatt hensyn til

43. Ved fremtidige aksjoner bør HMS-planen for aksjonen erstattes av en aksjons-spesifikk utgave av HMS-permen. Den bør beskrive relevante HMS-mål, - krav, - risikomomenter og – grensesnitt, og distribueres til alle involverte parter i aksjonen. Det fremstår som forvirrende å operere med nyanser av samme krav i flere styrende dokumenter.

Kommentar:

Dette vil bli tatt med i f.m den årlige revisjonen av HMS-permen.

44. HMS-permen bør inngå som en del av konkurranse- og kontraktsgrunnlaget ved anskaffelser der dette er relevant.

Kommentar:

Kystverket vil sørge for at det stilles HMS krav til leverandører under aksjoner. I de tilfeller dette ikke reguleres av kontrakt vil aksjonsordren være styrende i forhold til HMS.

45. Se punkt 16.

46. En statlig aksjon må utføres i samsvar med regleverket for offentlig anskaffelser og de statlige instruksjoner på dette området. Det har vært for lavt fokus på dette og anskaffelsesregimet under Server-aksjonen fremstår som uakseptabelt. Den manglende dokumentasjonen og utilstrekkelig juridisk kvalitetssikring representerer en økonomisk risiko for staten. Krav til dokumentasjon bør styrkes vesentlig.

Kommentar:

Kystverket er enig i anbefalingen og denne samsvarer også med egne oppfatninger. Gjennom det påbegynte arbeidet med administrativ veileder og i forbindelse med kommende revisjoner av beredskapsplan og hjelpedokumenter vil det bli lagt stor vekt på forbedring av dokumentasjon og kvalitetssikring.

47. Det bør igangsettes en utredning for å avklare hvordan kravet til konkurranse, prosess, avtaler og dokumentasjon, fullmakter mv. skal etterleves. Dette gjelder både under de innledende arbeidsintense fasene (varsling, mobilisering, bekjempning) og i de faser av aksjonen hvor det er tilgjengelig tid (sanering, restaurering og demobilisering). Utredningen bør ivareta alle nivåene i aksjonsorganisasjonen - fra Kystdirektøren via aksjonsleder og IUA til kommunene. På grunnlag av denne analysen bør det utarbeides prosedyrer og dokumentmaler (brev, konsistent kontraktsformulering mv) som er tilpasset anskaffelser av ulikt omfang. Likeledes bør det foretas en kritisk gjennomgang av de eksisterende kontraktene som Kystverket har med viktige leverandører ("rammekontraktene").

Kommentar (for flere punkter):

Kystverket har nå igangsatt et arbeid med å klargjøre en rekke av de områdene som her påpekes. Økonomiavdelingen arbeider nå med en vurdering av hvilke tiltak Kystverket må iverksette for å sikre et tilfredsstillende nivå og kvalitetssikring på de ovenfornevnte problemstillinger for hele Kystverket. Det vil i denne sammenheng også være naturlig å trekke inn de spesielle situasjoner som opptrer under en aksjon.

48. Det bør gjennomføres en egen utredning som resulterer i føringer og retningslinjer for anskaffelser under bekjempningsfasen.

Kommentar:

Se punkt over

49. Bevisstheten om intern kvalitetssikring og ressurser til å gjennomføre interne tilsyn under en aksjon bør styrkes, spesielt på de juridiske og økonomiske områdene. Den rådende kulturen i aksjonsorganisasjonen gjør at fokus i for stor grad er rettet mot aksjonens operative disposisjoner. Fokus på å stille kritiske spørsmål og å ta initiativ til å rette fravik og avvik under aksjon er lav. Det bør derfor opprettes en egen tilsynsfunksjon som under aksjoner påser at aktiviteter skjer i samsvar med lover og regler, planverk, instruksjoner, maler mv.

Kommentar:

Kystverket er enig i at det er behov for en egen intern tilsynsfunksjon på den økonomiske siden og vil følge opp denne problemstillingen. Vi er imidlertid av den oppfatning at de juridiske problemstillinger blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte og i tråd med de behov som til enhver tid er tilstede.

Det er iverksatt et internt prosjekt for å utrede Kystverkets tilsynsrolle med sikte på å styrke og klargjøre denne

50. Den økonomiske styringsinformasjonen var mangelfull. Begrensinger som for eksempel kontraktens varighet og anskaffelsenes størrelse som grunnlag for å etablere et styringsregime, var fraværende. Aksjonen bør styres mot aktiviteter med budsjett. De tiltak som følger av dette bør utredes og implementeres. Det bør utøves aktiv og løende kontroll med aksjonens omkostninger, ikke bare en passiv registrering av påløpte kostnader og tilhørende prognose.

Kommentar:

Viser til pkt. 47 og 49.

51. Det bør være tilstrekkelig ressurser og kompetanse til at aksjonsleder kan få etablert budsjetter for de aktiviteter som blir igangsatt. En utfordring er kontrollen av IUA og deres rapportering. Det bør vurderes i hvilken grad Kystverket kan avlaste økonomistyringen i IUA. Verktøyene bør tilpasses slik at det er mulig å følge "likviditet" og budsjettavvik basert på ressursituasjonen og prognose for kostnader (påløpt) mot budsjett. Dette vil gi muligheten til å kontrollere utviklingen og samtidig hensynta økonomiske forhold på lik linje med annen styringsinformasjon. Dette krever blant annet database for nøkkeltall, enhetspriser og kontrakter (type rammeavtaler og kontroll med ressurstilfanget), hvor det er satt krav til at leverandøren har synliggjort et budsjett for sin leveranse.

Kommentar:

Se 47 og 49.

52. Under en statlig aksjon anmoder Kystverket departementet om delegering av fullmakt slik at det foreligger budsjettmessig dekning for de disposisjoner som aksjonen medfører. Tilsvarende anmoder IUA Kystverket om forskuddsbetaling (garantiordningen). Ordningen bør gjennomgås med den hensikt å avklare om det er mulig å få en smidigere pengeflyt og derved en bedre kopling mellom de økonomiske elementer i den statlige aksjonsordningen. Regimet for slik kommunikasjon bør implementeres i en prosedyre. Ordningen, slik den er i dag, kan bidra til distanse og således underbygge en følelse av disponeringsfrihet i IUA. De begrensninger som Kystverket ønsker pålagt IUA bør avklares i en egen utredning og bekjentgjøres overfor beredskapsregionene.

Kommentar:

Det er allerede i gang en dialog mellom Kystverket og departementet for om mulig å få et noe smidigere system.

53. IUAs anledning til å handle på vegne av-, og å bruke kommunens ressurser bør utredes.

Kommentar:

Kystverket er enig i dette og vil gjennomgå problemstillingen for å sikre at det under en aksjon ikke oppstår usikkerhet i aksjonsorganisasjonen om bruken av kommunale ressurser.